

Mükellefin gayri faal olması nedeniyle sözleşmeli avukatına yapılacak olan vekalet ücretinin vergilendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.16.01-120[94-2015/286]-193057
Tarih	03.11.2016

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 62030549-120[94-2015/286]-193057

03/11/2016

Konu : Mükellefin gayri faal olması nedeniyle sözleşmeli avukatına yapılacak olan vekalet ücretinin vergilendirilmesi hk.

İlgi (a)'da kayıtlı özelge talep formu ve ilgi (b)'da kayıtlı ek dilekçede, müvekkiliniz olan firma adına açtığınız icra takip dosyasından tahsilat yaptığınızı, söz konusu şirket ile aranızda yapılan sözleşme gereğince, hak kazanılan vekalet ücretinin icra takip dosyasından tahsil edilen miktardan düşülerek vekalet ücretinin alındığını, tahsil edilen vekalet ücreti için serbest meslek makbuzu kesilmesi gerektiği, ancak müvekkiliniz olan şirketin gayri faal olması dolayısıyla serbest meslek makbuzunun kabul edilerek defterlere işlenmesi ve stopajında beyan edilerek ödenmesinin mümkün bulunmadığı belirtilerek

serbest meslek makbuzunun ne şekilde düzenlenmesi gerektiği ve tevkifatın gösterilip gösterilmeyeceği hususunda bilgi talep edildiği anlaşılmakta olup konu hakkında Başkanlığımız görüşleri aşağıda açıklanmıştır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinin birinci fıkrasındaki "*Bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.*" hükmü uyarınca vergi sistemimiz mükelleflerin mal teslimi, hizmet ifası ve diğer muameleler sebebiyle bir vesika düzenlenmesini benimsemiştir. Buna göre, söz konusu işlemlerin mezkûr Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde yer alan belgelerden herhangi birisi ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Aynı Kanunun 236 ncı maddesinde, serbest meslek erbabının mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşterinin de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetinde olduğu hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu madde hükmünden de anlaşılacağı üzere, mahkeme ilamında ödenmesine hükmedilen avukatlık vekâlet ücreti de dâhil olmak üzere serbest meslek erbabının mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için serbest meslek makbuzu düzenlemesi gerekmektedir.

Buna göre, söz konusu mükellefin, müvekkil şirket ile yaptığı anlaşma gereği, icra takip dosyasından tahsil ettiği vekalet ücreti için genel hükümler çerçevesinde davayı kazanan şirket adına en az iki nüsha serbest meslek makbuzu düzenlemesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 65 inci maddesinde; "*Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır. Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır.*" 67'nci maddesinde ise, "*Serbest meslek kazancı bir hesap dönemi içinde serbest meslek faaliyeti karşılığı olarak tahsil edilen para ve ayınlar ve diğer suretlerle sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlardan bu faaliyet dolayısıyla yapılan giderler indirildikten sonra kalan farktır.*"

Müşteri veya müvekkilinden, serbest meslek faaliyeti ile ilgili olmak üzere para ve ayın şeklinde alınan gider karşılıkları kazanca ilave edilir." hükümleri yer almaktadır.

Aynı Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında tevkifat yapmak zorunda olanlar ile tevkifat kapsamına giren ödemeler sayılmış olup, tevkifatın nakden veya hesaben yapılan ödemelere uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Mezkur Kanunun 96 ncı maddesinde hesaben ödemenin, vergi tevkifatına tabi kazanç ve iratları ödeyenleri istihkak sahiplerine karşı borçlu durumda gösteren her türlü kayıt ve işlemleri ifade ettiği, 98'inci maddesinde ise; 94 üncü madde gereğince vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların bir ay içinde

yaptıkları ödemeler veya tahakkuk ettirdikleri karlar ve iratlar ile bunlardan tevkif ettikleri vergileri ertesi ayın yirmiüçüncü günü akşamına kadar ödeme veya tahakkukun yapıldığı yerin bağlı olduğu vergi dairesine bildirmeye mecbur oldukları,

hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 164 ile 166 ncı maddelerinde, avukatlık ücreti tanımlanmakta ve kaynakları itibariyle, sözleşmeye bağlı olarak iş sahibinden sağlanan vekâlet ücreti ile dava sonunda, kararla tarifeyle dayanılarak karşı tarafa yüklenilen vekâlet ücreti olmak üzere iki ayrı vekalet ücretinden söz edilmekte olup, müvekkille yapılan anlaşma gereği müvekkilden alınmaya hak kazanılan ve icra takip dosyasından tahsil edilen avukatlık ücretinin sözleşmeye bağlı olarak iş sahibinden sağlanan vekalet ücreti olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

Konu ile ilgili olarak müvekkiliniz olan firmanın bağlı olduğu vergi dairesi müdürlüğü ile yapılan yazışma neticesinde bahsi geçen firmanın tarh dosyası ve bilgisayar kayıtlarının tetkikinde; en son 2014/05 KDV beyanını 06/06/2014 tarihinde verdiği bu tarihten itibaren herhangi bir beyanı olmadığı, mükellefin adresinde tutulan 18/12/2014 tarih 45504/2 sayılı yoklamada adreste bulunmadığı, faaliyetinin olmadığı tespit edildiği, yine ilgili vergi dairesi müdürlüğünden alınan 09/10/2015 tarih ve 36403 sayılı yazıda ilgili şirket hakkında 31/05/2014 tarihi itibarıyla re'sen terk işleminin yapıldığı belirtilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre vekalet ücretinin icra takip dosyasından tahsil edilen miktardan kesilerek alındığı, müvekkiliniz olan şirketin gayri faal olduğu, 31/05/2014 tarihi itibarıyla re'sen terk ettirildiği ve şirket ortaklarına ulaşamadığından dolayı vekâlet ücretini ödeyen karşı tarafın ödeme esnasında stopaj yapması mümkün olmadığından tevkifata tabi tutulmayan hasılatın tamamının tahsil ettiğiniz dönem yıllık beyannamenize dahil edilerek vergilendirilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026